

کمپین حمایت از نهایی‌های امسال

سوالات پیش‌بینی شده امتحان

www.alefac.ir

[@arsalanfirooznia](https://www.instagram.com/arsalanfirooznia)

academyfirooznia@

۱ فکر می‌کنید کدام دیدگاه فرصت تعامل صحیح انسان با خودش و جهان هستی را فراهم می‌کند؟

۲ وضعیت امروزی محیط زیست، محصول چه باورهایی درباره انسان و طبیعت است؟

۳ برخی آیات قرآن کریم، مانند آیهی ۴۱ سورهی روم، آیهی ۹۶ سورهی اعراف و آیهی ۲۷۶ سورهی بقره از تعامل جهان تکوینی با جهان فرهنگی سخن می‌گویند. نمونه‌های این تعامل را در این آیات بیابید.

۴ هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد.

۵ پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی بشر چه هستند و به مثابه چه عاملی در فرهنگ عمل می‌کنند؟

۶ پرسش‌های بنیادی «هستی‌شناسانه» چه هستند؟

۷ پرسش‌های بنیادی «انسان‌شناسانه» چه هستند؟

۸ پرسش‌های بنیادی «معرفت‌شناسانه» چه هستند؟

۹ پرسش‌های بنیادی به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند، آن سه دسته کدامند؟

۱۰ به چه جهانی «جهان انسانی» می‌گویند؟

۱۱ جهان انسانی به چند بخش تقسیم می‌شود؟

۱۲ «بخش اجتماعی» جهان انسانی کدام بخش زندگی را در بر می‌گیرد؟

۱۳ در نگاه قرآنی، جهان تکوینی چه ویژگی دارد؟

۱۵ هر یک از عبارت‌های ستون سمت راست، به کدامیک از مفاهیم ستون سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مفهوم اضافی است.)

عبارت‌ها	مفاهیم
الف) پاسخ‌گو به پرسش‌ها و نیازهای متغیر بشر	۱) معنویت
ب) مانع دو قطبی شدن جهان	۲) تعهد و مسئولیت
پ) گسترش و تحقق ارزش‌های جهان‌شمول	۳) عقلانیت سطح دوم
ت) دفاع از حقانیت ارزش‌ها	۴) حقیقت
	۵) عدالت

۱۶ فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آنها مربوط به قوم و منطقه خاصی است، در چه صورت می‌توانند جهانی شوند؟

۱۷ صهیونیسم آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه چه می‌داند؟

۱۸ فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌هایشان مربوط به قوم خاصی است، چگونه جهانی می‌شوند؟ دو نمونه مثال بزنید.

۱۹ چه فرهنگ‌هایی توانایی «جهانی شدن» ندارند؟

۲۰ علت اینکه فرهنگ‌ها متنوع‌اند، چیست؟

۲۱ فرش «پازریک» کهن‌ترین فرش دنیا، مربوط به کدام سلسله ایرانی است؟

۲۲ جدول زیر را کامل کنید.

ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی	توضیحات
عقلانیت	- پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر - پاسخ به پرسش‌های متغیر بشر

پیش از این، درباره‌ی تناسب زندگی فردی با زندگی فرهنگی سخن گفتیم. اگر فرهنگ جهانی ویژگی‌های جهان‌شمول گفته شده را داشته باشد، انسان‌هایی که در چنین فرهنگی پرورش می‌یابند چه ویژگی‌هایی خواهند داشت؟ چه انسان‌هایی و با چه ویژگی‌هایی می‌توانند چنین فرهنگی را پدید آورند؟

جدول زیر را کامل کنید.

انواع فرهنگ‌ها براساس قابلیت جهانی شدن	نمونه‌ها	پیامد
دارای ارزش‌های عام و جهان‌شمول		
دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه		
دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه		

آیا می‌توانید به برخی از ارزش‌های عام و جهان‌شمول اشاره کنید؟

«هرکس، فردی را بی‌آن‌که مرتکب قتل یا فساد در زمین شده باشد...» به نظر شما وجه اشتراک مطالب بالا چیست؟

نوع استعمار را در هر کدام از عبارت‌های زیر مشخص کنید.

(الف) در این نوع استعمار؛ «هویت فرهنگی» دیگر کشورها، مورد هدف قرار می‌گیرد: (.....)

(ب) استعمارگران؛ از مجریان بومی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند: (.....)

مفاهیم زیر، به کدام‌یک از «انواع استعمار» اشاره دارند؟

(الف) دولت‌های دست‌نشانده: (ب) ناتوی فرهنگی: (پ) اشغال نظامی:

هر کدام از موارد زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

(الف) از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.

(ب) هویت فرهنگی کشورهای دیگر را هدف قرار می‌دهد.

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در چه صورتی می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد؟

استعمار فرانو، تحت پوشش جهانی شدن، چه می‌کند؟

جهان غرب در استعمار فرانو، کدام نهاد کشورها را هدف قرار می‌دهد؟

در «استعمار فرانو» از چه ابزارهایی استفاده می‌شود؟

«استعمار نو» چه زمانی به وجود آمد و از چه کسانی برای رسیدن به اهداف خود استفاده می‌کنند؟

۳۵ استعمار از چه زمانی و توسط چه کسانی آغاز شد؟

۳۶ چرا استبداد استعماری در دوره استعمار، به حذف مظاهر فرهنگ اسلامی پرداخت؟

۳۷ تفاوت استبداد ایلی و قومی را با استبداد استعماری بنویسید.

۳۸ سه فیلم نام ببرید که معرف دوره‌ای از دوره‌های گسترش فرهنگ اسلامی است.

۳۹ غلبه چه قدرت‌هایی در دوران خلافت، مانع می‌شد تا ظرفیت‌ها و ارزش‌های فرهنگ اسلامی، به طور کامل آشکار شود؟

۴۰ حاکمیت‌های قومی قبیله‌ای در دوران خلافت اسلامی، کدام ارزش‌ها را نادیده می‌انگاشتند؟

۴۱ در دوران خلافت، فرهنگ اسلامی با گروه‌های مهاجم بیگانه، چه برخوردی داشت؟

۴۲ عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، چگونه بر قدرت‌های سیاسی جوامع مختلف، تأثیر گذاشت؟

۴۳ ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، دچار چه تغییراتی شد؟

۴۴ شکل زیر را کامل کنید.

۴۵ کدامیک از ارزش‌های اجتماعی اسلام با حاکمیت‌های قومی - قبیله‌ای نادیده گرفته می‌شد؟ درباره نادیده انگاشتن ارزش‌هایی چون اخوت اسلامی، عدالت، ضابطه‌گرایی (در مقابل رابطه‌گرایی) و ... تحقیق کنید.

۴۶ درباره‌ی تأثیرات صد سال اخیر ناسیونالیسم در جهان اسلام تحقیق کنید.

۴۷ توانمندی‌های اسلام برای ساختن یک فرهنگ جهانی چیست؟

۴۸ با توجه به ویژگی‌های روشنگری غرب و پیامدهای آن، جدول زیر را کامل کنید.

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
الف)	عقل‌گرایی، نفی وحی	ب)

۴۹ براساس قرآن کریم، کرامت و خلافت انسان چه زمانی تحقق پیدا می‌کند؟

۵۰ در فرهنگی که نگاه توحیدی ندارد، انسان چه موجودی است؟

۵۱ هنر قرون وسطی و هنر مدرن در غرب، بر چه عواملی تمرکز می‌کنند؟

۵۲ چرا در فرهنگ اسلامی، انسان بر موجودات دیگر برتری دارد؟

۵۳ فرعون برای تبعیت از خواسته‌های نفسانی خود، چه توجیهی داشت؟

۵۴ علم و فناوری در فرهنگ جدید غرب چه تأثیری داشت؟

۵۵ اقتصاد قرون وسطی بر چه مدار و روابطی بود؟

۵۶ نظام ارباب - رعیتی در غرب، چه نظامی بود و چه عنوانی داشت؟

۵۷ چه عاملی در غرب موجب شد اقتصاد کشاورزی فئودالی متحول شود؟

۵۸ آریوس روحانی اهل اسکندریه، چه باوری درباره‌ی عیسی (ع) داشت و امپراتور روم برای بررسی آن چه شورای تشکیل داد؟

۵۹ سه تن از فیلسوفان روشنگر در تاریخ فرهنگ غرب را نام ببرید.

۶۰ در دوران رنسانس، «آناپیتیست‌ها» چه کسانی بودند و امروزه با چه عنوانی شناخته می‌شوند؟

هر یک از عبارت‌های زیر، متعلق به کدام یک از مراحل تکوین نظام نوین جهانی است؟
(عنوان کامل مرحله در پاسخنامه، ذکر شود)

الف) کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود، نیازمند درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.
ب) با انقلاب فرانسه، دولت‌هایی شکل گرفتند که به طور رسمی، جدایی خود را از دین اعلام کردند.

هر کدام از موارد زیر به چه مفهومی در فرایند تکوین نظام جهانی اشاره دارد؟
الف) روش تأثیرگذاری بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی می‌باشد.
ب) نشر و گسترش اسلام مرهون این عامل بود.

در دوره استعمار، کدام بخش‌های ایران از آن جدا شدند و چگونه به اروپا وابسته شد؟

ژاپن از چه قری و چگونه مجبور به برقراری روابط با اروپا شد؟

در چه صورتی در جامعه جهانی، تعاملات و گفت‌وگوهای فرهنگی و تمدنی رخ خواهد داد؟

روابط فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، قبل از ظهور غرب جدید به چه صورت بوده است؟

چه عاملی امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد؟

هر یک از عوامل زیر، منجر به بروز چه پیامدهایی می‌شود؟ (یک مورد برای هر کدام)
الف) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده:
ب) تجمع قدرت رسانه‌ها در دست صاحبان ثروت:

با نفوذ دولت‌های استعماری قبله‌گاه اول مسلمانان و مکه، قبله امت اسلامی، چه شرایطی پیدا کردند؟

در هویت‌سازی‌های جدید با فروپاشی امپراتوری عثمانی، کدام ابعاد مناطق برجسته می‌شود؟

هویت کشورها در دوران امپراتوری عثمانی، چه نوع هویتی بود؟

کشورهای غربی در مسیر توسعه و گسترش خود، چگونه برای سایر مناطق جهان، هویت جدیدی را تعریف کردند؟

«نظریه‌پردازان لیبران، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. بعدها مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، احزابی را به وجود آوردند. مخالفان و طرفداران سرمایه‌داری طی قرن بیستم، بلوک شرق و غرب را شکل دادند. چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در سراسر قرن بیستم ادامه یافت.»

الف) جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، چه چیزی را شعار خود قرار دادند؟

ب) بلوک غرب شامل کدام دسته کشورها می‌شد؟

پ) چالش و نزاع میان بلوک شرق و غرب در نهایت در پایان قرن بیستم؛ تا کجا ادامه یافت؟

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.

الف) فرهنگ‌های مختلف گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی دارند.

ب) اومانیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب، به معنای اصالت انسان دنیوی و این‌جهانی است.

ج) تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد.

د) ریکاردو، اقتصاددان موافق دخالت دولت در اقتصاد، افزایش دستمزد و رفاه کارگران را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.

کدام یک از عبارتهای ستون سمت راست با مفاهیم ستون سمت چپ مرتبط است؟ (یک مورد اضافی است.)

الف) پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر	۱) ناسیونالیستی و قومی
ب) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی هستی	۲) انقلاب
ج) هویت دولت - ملت‌های جدید در اروپای غربی	۳) عقلانیت
د) راه‌حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس	۴) معنوی و دینی
	۵) سکولاریسم پنهان

لیبرالیسم متقدم، چه تغییراتی در نظام ارباب - رعیتی به وجود می‌آورد؟

جدول زیر را کامل کنید.

چالش جهان دو قطبی (بلوک شرق و غرب)	
نوع چالش	توضیحات
منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای	
درون فرهنگی یا بین فرهنگی	
خرد یا کلان؟	
مقطعی یا مستمر؟	

به نظر شما چالش فقر و غنا، نمونه‌ی کدام یک از صورتهای نام برده است؟

از نظر «هانتینگتون» در جنگ تمدن‌ها، منشأ اصلی درگیری‌ها کدام عامل است؟

۸۰ نظریه جنگ تمدن‌های «هانتینگتون» چه نظریه‌ای بود؟

۸۱ جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم، کدام جنگ بود؟ چه زمانی آغاز شد؟ و کدام کشورها در این جنگ در برابر یکدیگر بودند؟

۸۲ بعد از جنگ جهانی دوم، بلوک شرق و غرب در جهان چه کردند؟

۸۳ بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا چه تفاوتی دارند؟

۸۴ در بحران اقتصادی چه اتفاقی برای تولید و بازار می‌افتد؟

۸۵ نظام جهانی دچار چه بحران‌هایی می‌شود؟

۸۶ در تاریخ اقتصاد سرمایه‌داری غرب، نخستین بحران اقتصادی مهم‌ترین بحران اقتصادی در چه سال‌هایی اتفاق افتاد؟

۸۷ بحران چیست و چگونه ایجاد می‌شود؟

۸۸ دو مورد از پیامدهای اجتماعی گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی را بنویسید.

۸۹ جملات زیر را کامل کنید.

- الف) پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های اساسی مختلفی را پدید می‌آورد.
ب) در پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار شده است.
ج) در فرهنگ دینی حقوق انسان براساس ربوبیت پروردگار و انسان شکل می‌گیرد.
د) نظریه‌پردازان لیبرال آزادی فعالیت را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند.
ه) در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از دست برداشت.

۹۰ دو مورد از پیامدهای اجتماعی رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی را بنویسید.

۹۱ ویژگی مشترک میان «نخستین بیدارگران اسلامی» و «منورالفکران غرب‌گرا»، را بنویسید.

۹۲ علت اعتراض روشنفکران چپ کشورهای اسلامی به روشنفکران نسل اول، چه بود؟

الف) فرهنگ جهانی باید بر اساس خود، به پرسش‌های ثابت و نیازهای متغیر بشر، پاسخ مناسب بدهد.

ب) قدرت سیاسی جوامع اسلامی تا قبل از استعمار، بیشتر بود.

پ) در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، رشد تجارت و برده‌داری موجب شد که نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند.

ت) «لژ آدمیت» و «لژ بیداری ایرانیان» از اولین لژهایی بود که توسط در ایران تأسیس شدند.

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

الف) غلبه نظامی، اغلب با کشتارها و خسارت‌های انسانی و اقتصادی همراه است؛ ولی همواره، بسط فرهنگی قوم غالب را در پی دارد.

ب) مارکس، معتقد بود؛ چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب، قابل حل است.

پ) دو جنگ جهانی، ریشه در فرهنگ غرب داشت و ظاهر دینی و مذهبی به خود گرفت.

ت) رهاورد حکومت منورالفکران غربگرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به دنبال داشت.

جنبش عدالتخانه را از نظر موارد زیر بررسی کنید.

الف) هدف جنبش: (ب) علت انقلاب اجتماعی نامیده شدن:

وجه تشابه انقلاب اسلامی ایران با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم را بنویسید.

انقلاب اسلامی ایران چه هویتی داشت و اکنون در قطب فرهنگی کدام جهان قرار گرفته است؟

انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با کدام نوع استعمار موفق می‌شدند؟ و بعد از پیروزی، استعمار در چه شکلی باز می‌گشت؟

نظریه «پایان تاریخ فوکویاما» کدام معنا را القا می‌کرد؟

پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم میلادی، بیشتر شکل (عقل‌گرایانه / حس‌گرایانه) پیدا کرد.

ب) از نظر ساموئل هانتینگتون در آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین (فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ / دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهد پیوست.

پ) اندیشه‌های (مدرن / پسامدرن) ظرفیت توجیه حضور جهانی غرب در ابعاد سیاست و اقتصاد را نداشتند.

ت) انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ میلادی روسیه به دلیل (سکولار بودن / رویکرد چپ و سوسیالیستی) درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

اهمیت انقلاب اسلامی ایران در رابطه با صهیونیسم چه بود؟

۱ دیدگاه سوم

۲ محصول این تفکر که انسان حق دارد به هر میزان و هر شکل که می‌خواهد از منابع محیط زیست استفاده کند و در قبال طبیعت هیچ مسئولیتی ندارد.

۳ (روم، ۴۱): فساد در خشکی و دریا پدید آمد به سبب آن‌چه مردم به دست خود انجام دادند [خدا می‌خواهد] تا جزای پاره‌ای از اعمالشان را به آن‌ها بچشانند، شاید آن‌ها از کردار خود برگردند.

- تأثیر جهان انسانی (فردی و اجتماعی) بر جهان تکوینی (طبیعی و فوق طبیعی) (اعراف، ۹۶): و اگر اهل شهرها ایمان می‌آوردند و پرهیزکاری می‌کردند، البته بر آن‌ها برکاتی از آسمان و زمین را می‌گشودیم ولیکن آن‌ها تکذیب کردند، پس ما هم آن‌ها را به کیفر اعمالشان مجازات کردیم.
- تأثیر جهان انسانی (فردی و اجتماعی) بر جهان تکوینی (طبیعی و فوق طبیعی) (بقره، ۲۷۶): خدا ربا را تباه می‌سازد و صدقات را بارور می‌کند و خدا هیچ ناسپاس گناهکاری را دوست ندارد.
- تأثیر جهان فردی بر جهان اجتماعی

۴ بنیادی‌ترین

۵ همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ از انسان و جهان را می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.

۶ پرسش‌هایی از قبیل اینکه آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟

۷ پرسش‌هایی از قبیل اینکه آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟

۸ پرسش‌هایی از قبیل اینکه آیا تنها راه شناخت حس و تجربه است؟

۹ ۱- هستی‌شناسانه ۲- انسان‌شناسانه ۳- معرفت‌شناسانه

۱۰ جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید مربوط به این جهان است.

۱۱ فردی - اجتماعی

۱۲ بخش اجتماعی آن، زندگی اجتماعی انسان‌ها را در بر می‌گیرد. این بخش هویت فرهنگی دارد. از این بخش به جهان فرهنگی نیز یاد می‌کنند.

۱۳ در نگاه قرآنی، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعی نیست، ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت و مشیت خداوند سبحان، رفتاری حکیمانه با افراد و جوامع انسانی دارد.

۱۴ قرآن کریم علاوه بر آنکه برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

۱۵ الف) ۳ ب) ۵ پ) ۲ ت) ۴

۱۶ در صورتی‌که نسبت به سایر اقوام و مناطق نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند.

صهیونیسم آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه نژاد خاصی می‌داند و با رویکرد این جهانی خود، دیگران را در خدمت این نژاد به کار می‌گیرد.

چنین فرهنگی با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به مناطقی دوگانه تقسیم می‌کند، یکی از دو منطقه مرکزی و دیگری پیرامونی است. منطقه مرکزی، منطقه پیرامونی را به خدمت می‌گیرد. فرهنگ صهیونیسم بین‌الملل و فرهنگ سرمایه‌داری دو نمونه از این گونه‌اند.

فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی است از محدوده قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند و جهانی نمی‌شوند مگر اینکه نسبت به سایر اقوام و مناطق نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند.

این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها برمی‌گردد. یعنی روح و شالوده فرهنگ‌ها متنوع است.

دوره هخامنشیان

ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی	توضیحات
قائل شدن به حقیقت	دفاع از حقانیت ارزش‌های خود
معنویت	پاسخ به نیازهای معنوی
عدالت و قسط	رعایت حقوق انسانی
حریت و آزادی	رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی
تعهد و مسئولیت	ایجاد روح تعهد و مسئولیت در انسان
عقلانیت	- پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر - پاسخ به پرسش‌های متغیر بشر

انسان‌هایی که به عقاید دیگر انسان‌ها احترام بگذارند؛ به امنیت و حقوق دیگران تعرض نکنند؛ خود را در برابر دیگران مسئول بدانند؛ به کرامت همه‌ی انسان‌ها توجه کنند؛ به برابری انسان‌ها بدون توجه به قوم و گوره اهمیت دهند و ... انسان‌هایی که دارای روح تعهد و مسئولیت می‌باشند می‌توانند زمینه‌ی گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

انواع فرهنگ‌ها براساس قابلیت جهانی شدن	نمونه‌ها	پیامد
دارای ارزش‌های عام و جهان‌شمول	اسلام	جهانی شدن بدون سلطه‌گری
دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه	صهیونیسم	(صهیونیسم) تسلط فرهنگ استکباری بر جهان
دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه	اقوام ساکن آفریقا	فراتر از محدوده قومی و منطقه‌ای خود نمی‌روند

۲۵ وفای به عهد، صداقت، پایبندی به حقیقت، عدل، آزادی و ...

۲۶ این که قومیت و گروه‌بندی‌ها نباید باعث جدایی و تبعیض بین انسان‌ها شود. فرهنگ مطلوب آن است که به سعادت همه‌ی انسان‌ها بیندیشد و خود را مقید به یک گروه، یا قوم خاص نداند.

۲۷ الف) استعمار فرانسه ب) استعمار نو

۲۸ الف) استعمار نو ب) استعمار فرانسه پ) استعمار کهن

۲۹ الف) امپریالیسم سیاسی ب) استعمار فرانسه

۳۰ در صورتی که هویت فرهنگی خود را حفظ کند.

۳۱ مردمی که برتری مطلق فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جستجو می‌کنند. استعمار فرانسه، گسترش و سلطه‌ی غرب بر همه‌ی جهان و غربی کردن جهان را در پوشش نام جهانی شدن پیگیری می‌کند.

۳۲ جهان غرب در استعمار فرانسه، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و به جای آن باورها و ارزش‌های فرهنگ غرب را تبلیغ و ترویج می‌کند.

۳۳ در استعمار فرانسه پیش از آنکه از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی استفاده شود، ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳۴ استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه‌ی کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره‌ی استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای نیل به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

۳۵ از قرن پانزدهم به بعد توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید. در قرن نوزدهم، تصرفات اروپاییان از ۳۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید.

۳۶ عمل کردن در جهت تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب

۳۷ استبداد قومی با وجود این که دارای هویتی غیراسلامی بود، به دلیل این که، پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد؛ و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل این که در سایه‌ی قدرت و سلطه‌ی جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب چاره‌ای جز حذف مظاهر اسلامی نداشت.

۳۸ محمد رسول‌الله(ص) - عمر مختار - سربداران

۳۹ قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی، که در چارچوب فرهنگ قومی قبیله‌ای رفتار می‌کردند.

۴۰ ارزش‌هایی چون اخوت اسلامی، عدالت، تقوا، قانون‌گرایی، اتحاد و همبستگی.

فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد و دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت تا برای استمرار و بقای خود در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

این ارزش‌ها و هنجارها در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود و از آن پس، در پوشش نفاق خزیده بود. این ارزش‌ها در دوران خلافت، دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد و به تدریج اقتدار جامعه اسلامی را در چارچوب مناسبات قبیله‌ای و عشیره‌ای سازمان بخشید.

عصر بیداری:

۱- پیروزی انقلاب اسلامی ایران ۲- برگشت امت اسلامی به فرهنگ اسلام
دوران استعمار:

۱- تحت نفوذ در آمدن جوامع اسلامی توسط دولت‌های غربی

۲- وجود استبداد استعماری

۳- حذف مظاهر فرهنگ اسلامی

دوران خلافت:

۱- شروع از زمان رحلت پیامبر

۲- خلافت اموی، عباسی، عثمانی

۳- عبور عقاید و ارزش‌های اسلامی از مرزها

۴- تصرف بیشتر کشورهای منطقه

عصر نبوی:

۱- فرهنگ جاهلی عربستان

۲- برانگیخته شدن پیامبر

۳- سیزده سال دعوت به اسلام

۴- هجرت به مدینه

۵- تشکیل حکومت اسلامی

۶- ۲۳ سال دوره پیامبر

ارزش‌های انسانی و اسلامی هم‌چون برابری، عدالت، اتحاد و ... نادیده انگاشته شد. تقوا کم‌رنگ شد. ارزش‌های خونی و نژادی رشد کرد. تبعیض‌ها جای عدالت را گرفت. زهد و ساده‌زیستی به تجملات تبدیل شد. برابری و برادری به قوم‌مداری تبدیل شد. استبداد ایلی و قبیله‌ای جای آزادی را گرفت.

به واسطه‌ی ناسیونالیسم، وحدت امت اسلامی مخدوش شد، هویت‌سازی براساس ارزش‌های سکولار به وجود آمد، اختلافات نژادی افزایش یافت و در نهایت مقاومت اسلامی ضعیف شد.

عقاید و ارزش‌های اسلام که ثابت و مطابق نظام آفرینش و فطرت انسان هستند و مناسب ساختن یک فرهنگ جهانی‌اند.

الف) قرون هفدهم و هجدهم ب) دئیسم

۴۹ زمانی که آدمی از محدودیت‌های دنیوی و این‌جهانی خود فراتر رود و هرچه می‌تواند به خداوند نزدیک‌تر شود. اگر انسان به ابعاد دنیوی خود محدود شود، به گمراهی گرفتار شده و حیاتی حیوانی یا پست‌تر از آن دارد.

۵۰ در فرهنگی که نگاه توحیدی ندارد، انسان موجودی صرفاً این‌جهانی است که مستقل از خدا، ارادهٔ تصرف در دیگر موجودات و تسلط بر آن‌ها را دارد.

۵۱ هنر قرون وسطی، بر بُعد معنوی و آسمانی انسان تأکید می‌ورزید و نقاشان، چهرهٔ اسوه‌های انسانی را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند، اما هنر مدرن، بر بُعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند.

۵۲ در فرهنگ اسلامی، انسان به عنوان برترین آیت و نشانهٔ خداوند سبحان، خلیفهٔ او روی زمین است و به همین دلیل بر موجودات دیگر برتری و کرامت دارد.

۵۳ فرعون از خواسته‌های نفسانی خود تبعیت می‌کرد و از دیگران می‌خواست تا از او پیروی کنند. او برای توجیه رفتار خود، خود را انسانی دنیوی و طبیعی معرفی نمی‌کرد بلکه خود را در زمرهٔ خداوندگاران قرار می‌داد و می‌گفت: من پروردگار برتر شما هستم.

۵۴ علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفهٔ شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان را از ملک به ملکوت به عهده نداشت، بلکه به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد و به دستاوردهای شگرفی نائل آمد. فناوری و صنعت بخش مهمی از این رهاورد بود.

۵۵ اقتصاد قرون وسطی بر مدار کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود.

۵۶ نظام ارباب - رعیتی در غرب که از آن با عنوان فئودالیسم یاد می‌شود، نوعی برده‌داری فراگیر بود. زیرا کشاورزان وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جابه‌جایی و نقل و انتقال نداشتند.

۵۷ گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد. بدین ترتیب، اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب - رعیتی به روابط کارگران و سرمایه‌داران تغییر یافت.

۵۸ بر این باور بود که عیسی (ع) مخلوقی است که خداوند به واسطهٔ او جهان را آفریده است. باور او مخالفان و موافقانی داشت. کنستانتین امپراتور روم برای بررسی باور او، دستور داد تا شورای نیقیه تشکیل شود. این شورا آریوس را محکوم کرد و با نفی مخلوق بودن عیسی (ع) او را خدای حقیقی از خدای حقیقی و هم‌ذات با خدا پنداشت.

۵۹ دکارت، روسو، دیدرو.

۶۰ گروهی از پروتستان‌هایی بودند که به مخالفت با جریان‌های دنیاگرایانه دوران رنسانس پرداختند. بخشی از آن‌ها که امروزه با عنوان آمیش‌ها شناخته می‌شوند از قرن شانزدهم تا امروز، شیوه زندگی خود را تغییر نداده‌اند. تاریخ اروپا شاهد کشتار آن‌ها توسط مسیحیان کاتولیک و دیگر پروتستان‌ها بوده است.

۶۱ الف) مرحلهٔ سوم - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری
ب) مرحلهٔ اول - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۶۲ الف) سازمان‌های فراماسونری
ب) قدرت و قوت فرهنگی

بخش‌هایی در شمال غربی، شمال شرقی و شرق (آذربایجان، گرجستان، ترکمنستان، افغانستان) از آن جدا شدند و به صورت کشورهای مستقل (افغانستان) یا بخش‌هایی از روسیه درآمدند. بقیه قلمرو ایران در شمال، تحت نفوذ روسیه و در جنوب، تحت نفوذ انگلیس قرار گرفت و از نظر اقتصادی به اروپا وابسته شد.

ژاپن که از قرن هفدهم و بعد از نفوذ مسیحیت، دروازه‌های خود را به روی کشورهای غربی بسته بود، با تهدید کشورهای اروپایی مجبور به برقراری روابط تجاری، تحت شرایط موردنظر کشورهای اروپایی شد.

هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، تعاملات و گفت‌وگوهای فرهنگی و تمدنی رخ خواهد داد. در این صورت چالش‌های جامعه جهانی نیز از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهند بود.

جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است؛ فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، هریک در بخشی از جهان، حاکمیت و قدرت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورها با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی از طریق این روابط شکل می‌گرفت.

وابستگی کشورهای استعمارزده، مسئله‌ای است که امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد. زیرا کشورهای غربی بعد از آنکه با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش در کشورهای استعمارزده مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند. اما اقتصاد وابسته کشورهای استعمارزده، دولت‌ها را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع قرار گیرند.

الف) سلب قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی
ب) متزلزل گرداندن هویت فرهنگی جوامع غیرغربی - تضعیف‌ساز و کارهای دموکراسی

قبله‌گاه اول مسلمانان، بیت‌المقدس، محل تشکیل دولت مهاجران غاصب صهیونیست گردید. مکه، قبله امت اسلامی در تصرف فرقه تازه تأسیسی قرار گرفت که تحت حاکمیت دولت استعماری انگلیس بود و در منطقه نزول وحی، همه آثار باقی‌مانده از صدر اسلام به اسم توحید و مبارزه با شرک با خاک یکسان می‌شود.

در هویت‌سازی‌های جدید، ابعاد نژادی و قومی این مناطق با کاوش‌های باستان‌شناسان شناسایی و برجسته می‌شود و اسلام به عنوان یک عنصر زنده، پویا و هویت‌بخش به فراموشی سپرده می‌شود.

هویت این مناطق در دوران عثمانی، هویتی اسلامی بود و ویژگی‌های قومی، نژادی و تاریخی آن‌ها ذیل فرهنگ اسلامی تعریف می‌شد.

کشورهای غربی در مسیر توسعه و گسترش خود به صورت قدرت‌های استعماری درآمدند و به تبع فتوحات استعماری، جغرافیای سیاسی جدیدی را در مناطق حضور خود برای دیگر فرهنگ‌ها پدید آوردند. پس برای هریک از این مناطق، هویتی جدید که قومی و سکولار بود، تعریف کردند.

الف) عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت

ب) آمریکا و اروپای غربی

پ) تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱ م ادامه یافت.

الف) غلط

ب) صحیح

ج) صحیح

د) غلط

نظام ارباب - رعیتی و ارزش‌های اجتماعی مربوط به آن را در هم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آن‌ها اجازه داد تا مهاجرت کنند و دربارهٔ شیوهٔ زندگی خود تصمیم بگیرند. غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت.

چالش جهان دو قطبی (بلوک شرق و غرب)	
نوع چالش	توضیحات
منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای	جهانی و فرامنطقه‌ای
درون فرهنگی یا بین فرهنگی	فرهنگی
خرد یا کلان؟	کلان
مقطعی یا مستمر؟	مستمر

اقتصادی، فرامنطقه‌ای، کلان، درون فرهنگی، ذاتی

منشأ اصلی درگیری‌ها عامل فرهنگی است و در این میان فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کرد. وی از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند.

جنگ ویتنام. زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود. در جنگ ویتنام، نیروهای آمریکا و شوروی در برابر یک‌دیگر صف‌آرایی کردند.

بلوک شرق و غرب هریک بخشی از جهان را زیر نفوذ خود قرار دادند و تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین این دو بلوک، به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو ادامه یافت و به اقتصاد کشورهای صنعتی یعنی اقتصاد وابسته به تسلیحات نظامی رونق بخشید.

بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویتی اقتصادی دارند ولی تفاوت‌هایی نیز با یک‌دیگر دارند. چالش فقر و غنا چالشی مستمر در سرمایه‌داری غربی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

در بحران اقتصادی، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد. تولیدکنندگان، بازار فروش خود را از دست می‌دهند، در نتیجه کارخانه‌ها تعطیل می‌شوند و کارگران بیکار می‌گردند.

بحران اقتصادی، بحران زیست‌محیطی، بحران‌های معرفتی و معنوی.

نخستین بحران اقتصادی در سال ۱۸۲۰ میلادی در انگلستان به وجود آمد و مهم‌ترین آن‌ها در فاصلهٔ بین دو جنگ جهانی در سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ میلادی اتفاق افتاد.

هر نظامی در حالت طبیعی از تعادل برخوردار است. بحران هنگامی ایجاد می‌شود که برخی تغییرات درونی و بیرونی، تعادل نظام را برهم بزند و نظام نتواند با مهار آن تغییرات، تعادل مجدد خود را بدست بیاورد.

۱- برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت. ۲- مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند. ۳- بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید.

- الف) جهان‌های فرهنگی (درس ۱)
 ب) بحران معرفت‌شناختی (درس ۵)
 ج) فطرت الهی (درس ۶)
 د) صاحبان سرمایه (درس ۹)
 هـ) داوری ارزشی (درس ۱۲)

برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت. / مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند. / بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید؛ خرافه‌پرستی، شیطان‌پرستی، انواع بازسازی‌شدهٔ ادیان و عرفان‌های شرقی و سرخپوستی، نمونه‌هایی از این معنویت‌های دروغین هستند. (ذکر دو مورد کافی است).

هر دو خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.

به دلیل اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

- الف) عقاید و ارزش‌های بنیادین
 ب) قومی و قبیله‌ای
 پ) بازرگانان
 ت) منوالفکران

- الف) نادرست
 ب) درست
 پ) نادرست
 ت) درست

- الف) اصلاح شیوهٔ زمامداری پادشاه
 ب) تغییر ساختار سیاسی جامعه

همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطهٔ سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

انقلاب اسلامی ایران تنها یک انقلاب سیاسی نبود، بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب را پشت سر گذاشت، یک قطب‌بندی جدید و فرهنگی و تمدنی را به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند و از فردای پیروزی استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها، در چهرهٔ استعمار نو باز می‌گشت.

فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کرد.

- الف) حس‌گرایانه
 ب) فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ
 پ) پسامدرن
 ت) سکولار بودن

اهمیت انقلاب تنها در این نبود که مهم‌ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه یعنی شاه را ساقط کرده بود، بلکه در راهکاری بود که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه داد.